

KVINDEN BØJEDE SIG tøvende og dyppede svampen i det varme vand. Dampen fra kobberkarret steg op omkring hendes fyldige skikkelse og fugtede hud og hår, og på den hvide hud stod mærkerne fra livstykkeets stivere endnu tydeligt frem. Hun havde beholdt underbenklæderne på, og han havde ikke hindret hende. Det var i øjeblikket underordnet, ligesom det heller ikke betød noget at hun hverken var køn, slank eller ung.

“Sæt Dem,” sagde han.

“Monsieur?”

“Sæt Dem i karret.”

Hun gjorde som han sagde, men usikkert og langsomt. Hun så ud som om hun aldrig havde badet på denne måde før, og det havde hun muligvis heller ikke. Hendes afvaskninger havde formodentlig det meste af livet været forhastede og nødtørftige, foretaget stående ved et vaskefad med koldt vand.

“Jeg ønsker blot at De skal være ren,” sagde han. “Over det hele.”

“Monsieur ... kunne De lade mig være alene imens?”

“Nej,” sagde han blot.

Hun havde stået under gadelygten ved Les Étoiles, med sjalet bundet under de tunge bryster så de blev skubbet op så godt det nu var muligt. Hun var vel sidst i tyverne – ikke ung, som sagt, og med en træthed selv i det smil hun forsøgte at bruge som en orm på kønnets fiskekrog. Et smalt smil, med lukket mund – senere opdagede han at hun manglede adskillige tænder – fulgt op af en glippen med de sminkede øjne, der ikke havde den forføreriske virkning på ham som hun sikkert forestillede sig. Håret var så mørkebrunt at det næsten var sort, men med

rødlige toner hvor lyset faldt, kjolen plettet og slidt, med en søm der trevlede synligt forneden.

De var blevet enige om fire franc. Han havde derfor ikke forventet at hun ville være genert over at bade i hans påsyn.

“Vask Dem,” sagde han. “Hvad venter De på?”

På en stol ved siden af karret lå den slidte kjole og livstykke, de sorte strømper, det blå sjal. Hun kastede et blik i den retning, som om hun mest havde lyst til at klæde sig på igen.

“Hør nu her,” sagde han irriteret. “De var villig til at hengive Dem til mig for fire. Hvis det er en yderligere ulejlighed for Dem at bade først, forhøjer jeg gerne summen til fem.” Det havde været hendes oprindelige prisforslag.

“Og så ønsker De at jeg hengiver mig bagefter?”

Hun gjorde sig umage, kunne han høre, for at tale finere end hun var vant til. Han havde noteret sig den gulligbrune farve der sad imprægneret i huden på hendes hænder, især omkring neglene og i hudfolderne ved knoerne – tobaksarbejderske, gik han ud fra. Måske var hun blevet fyret efter strejken, eller også rakte lønnen simpelthen ikke til at betale huslejen med. Også det var i bund og grund lige meget, han havde ikke specielt brug for affekteret tale og salonmanerer.

“Ja,” sagde han, selv om det ikke var det han havde i tankerne. Han havde lært at kvinderne blev roligere når først de vidste hvad handelen indebar. Eller troede de vidste det.

Det så også ud til at have en vis effekt på tobaksarbejdersken. Hun satte sig ned i kobberkarret og lod svampen glide rundt langs overkrop og hals, endda med et ubehjælpsomt forsøg på koketteri. Vandet stod højt nok til at give hendes blåhvide bryster en vis opdrift, og han kunne se hvordan den luft der var fanget bag benklædernes stof, fik buksebenene til at løsne sig fra hofter og lår som to blege balloner.

Han gjorde ikke noget forsøg på at skjule sin ophidselse. Sad blot i sin lænestol med skrævende ben og mærkede erektionen presse mod stoffet i benklæderne. Sæbeskummet klyngede sig

til hendes hals der hvor hårgården gjorde den dunet og mørk. Han rørte ikke ved sig selv, ikke endnu. Det var nok at se svampen glide hen over de vandbårne bryster, og da hun i et øjeblik inspiration begyndte at nappe legende til svampen med læberne, måtte han se væk.

Spild ikke din sæd på jorden, formanede han sig selv. Du har bedre ting at bruge den til. Han skævede til det høje glas der stod inden for bekvem rækkevidde på mahognisøjlebordet ved siden af stolen.

Hun løftede den ene arm op af vandet og sæbede den ind med lange, næsten yndefulde bevægelser. Synet af den mørke behåring i hendes armhuler berørte ham yderligere, og hans ene ben begyndte at ryste. Han åndede tungt gennem munden og lagde en hånd mod låret i et forsøg på at holde benet stille.

Nu mente hun tydeligvis at hun havde styr på legen. Hun svajede i ryggen og skød brysterne yderligere frem og op og lod højre hånd forsvinde ned under vandet et øjeblik. I spejlet kunne han trods den tynde hinde af dug se at hun rørte ved sig selv gennem underbenklædernes hvide bomuld.

“Nej,” sagde han skarpt. “Ikke Dem. De skal bare ... bade.”

Irettesættelsen bragte hendes nervøsitet tilbage. Hun trak hastigt hånden op af vandet og greb ud efter sæbestykket i stedet, men det smuttede mellem hendes våde fingre og sejlede hen over gulvet til det endte for fødderne af ham.

“Undskyld, M’sieur,” sagde hun og så på ham med let opspærrede øjne. Sminken drev hende ned ad kinderne, og ethvert tiltag til ynde var forsvundet. Men det var lige meget. Lavedelsæbens duft, det våde spor hen over gulvbrædderne, lugten af kvindekrop og vådt undertøj ... han nåede kun lige akkurat at få fat på glasset i tide.

Senere sad han bøjet over mikroskopet i næsten en time og betragtede dem med en ophidset fascination der var større end noget en halvnøgen kvindekrop kunne opildne i ham. Små

levende vanddyr lignede de, vibrerende haletudser der smuttede hid og did i deres drift mod liv. Den ene del af skabelsens øjeblik. Et Guds mirakel så dyrebart at selv fem franc var en pauver og nærmest fornærmende lav pris at betale.

24. Juni 1894

DET VAR EN UALMINDELIG varm og stillestående nat i juni. Vinduerne stod åbne, både dem mod gårdhaven og dem der vendte ud mod Karmelitergade, og alligevel var der ikke en vind der rørte sig. Jeg lå og døsede, kun med et lagen over mig, men varmen gjorde det svært at falde rigtigt i søvn.

Der foregik noget i byen, kunne jeg høre. En vag murrende uro, fjerne råb, hundeglam, hovslag. En vis nysgerrighed rørte på sig og pirkede til døsiggheden. Hvad var der sket? Voldsomme begivenheder, store nederlag, store sejre ... det måtte være noget i den retning, noget der kunne bevæge mange mennesker på én gang.

Åh, gud. Der var vel ikke udbrudt krig igen?

Jeg lå nu helt vågen og lyttede. Uroen nærmede sig. Der var skridt og stemmer nede i gaden, ikke højlydte, og stadig så utydelige at jeg ikke kunne skelne de enkelte ord, men det forekom mig at jeg alligevel kunne læse både angst og vrede i tonefaldet. Et par døre smækkede, ganske tæt på. I huset overfor blev der tændt lys.

Jeg satte mig op. I det samme kunne jeg høre skridt lige neden for mit vindue, og nogen bankede på husets fordør.

Min far var ikke hjemme, han var blevet kaldt til Sankt Bernardine for at hasteoperere en lille dreng som var blevet spar-

ket i hovedet af en hest. I stedet overnattede Elise Vogler på en feltseng nede i salonen, sådan som hun ofte gjorde det når han var væk. Af en eller anden grund mente ingen åbenbart at jeg var i stand til at sove alene i huset.

Der blev banket igen – en lang insisterende serie af små hårde slag.

Jeg lænede mig ud ad vinduet og mente at genkende vores nabo, Madame Vogler.

“Elise,” råbte jeg. “Det er din mor.”

Selv tog jeg et sjal om skuldrene, absolut mere af hensyn til anstændigheden end til temperaturen, og gik ned for at se hvad Madame Vogler ville.

Også hun var kun nødtørftigt klædt på. Nederdel, ja, men overdelen under sjalet var blot en ærmeløs natkjole, og hendes lyse hår hang ned ad ryggen i en lang tyk fletning. Hendes ansigt var helt opkogt af gråd.

“Madeleine,” sagde hun, selv om hun ellers sjældent kaldte mig ved fornavn mere. “Kære Gud, det er forfærdeligt.”

“Hvad er der sket?” spurgte jeg.

Da svaret kom, ramte det mig som et slag i brystet:

“Man har myrdet præsidenten.”

Madame Vogler havde ret. Den tredje republiks præsident, Marie François Sadi Carnot, var blevet stukket ned af en italiensk anarkist. Detaljerne nåede os efterhånden. Præsident Carnot havde søndag indledt hvad der skulle have været tre dages ophold i Lyon, i anledning af den store landsudstilling som blev afholdt dér. Efter en banket til hans ære havde han netop sat sig op i den landauer der skulle føre ham til den planlagte gallaforestilling på Lyons teater. Landaueren var omgivet af begejstrede borgere der jublede og brød ud i Marseillaisen da de fik øje på den populære præsident. En ung mand trængte sig helt hen til vognen idet han viftede med et stykke papir som de fleste antog var et bønsskrift af en art. Jubelen og

tumulsten af glade mennesker var formodentlig med til at distrahere præsidentens følge, for den unge mand, Sante Geronimo Caserio, nåede uhindret hen til landaueren, sprang op og greb fat i vognkarmen med venstre hånd mens han med højre huggede den kniv der hidtil havde været skjult af papiret, i maven på præsidenten.

Præfekten for Rhône-distriktet, Monsieur Riveaud, fældede den unge italiener med et enkelt slag, men da var det for sent. Kniven var gået ind ved leveren, og de indre blødninger var ikke til at stoppe. Lidt over fire timer senere, klokken 0:45, blev republikkens præsident erklæret død.

Man forsøgte at forhindre nyheden i at sprede sig alt for hurtigt ved at standse telegrammer der omhandlede præsidentens ulykkelige skæbne, men der var i Frankrig tilstrækkeligt mange telefoner til at disse bestræbelser mislykkedes. *Gazette Varbourg* havde det første løbeblad på gaden kort efter midnat – mens præsidenten endnu levede – og kunne citere præfektens seneste bulletin: “Præsidentens tilstand er kritisk, men ikke håbløs. Såret befinder sig i leverregionen. Blødningerne, der først var voldsomme, er nu standset.” *Varonne Soir* var måske nok en smule senere på den, men til gengæld mere præcis: “PRÆSIDENTEN MYRDET” lød den kortfattede overskrift, og det var også her man fandt de få oplysninger om hans morder der var tilstrækkelige til at antænde folkehadet selv i fredelige Varbourg: Han var anarkist, og han var italiener.

Der var ikke mange mennesker i Frankrigs større byer der sov den nat. Heller ikke i Varbourg. Omkring det italienske konsulat i Rue Picaterre forsamlede der sig en ophidset menneskemængde, og gendarmeriet måtte sættes ind for at beskytte de sagesløse kontorister som boede og arbejdede dér. Flere af dem var ikke engang italienere, men lokale der blot tjente til dagen og vejen ved at stemple rejsedokumenter og ekspedere eksporttilladelser.

Madame Vogler lavede kaffe til os.

“Bare nu Doktoren ikke forsøger at komme hjem,” sagde hun. Hun kaldte næsten altid min far for “Doktoren”, som om der kun var den ene i verden. “Det er ikke sikkert at gå i gaderne i nat!”

Ingen af os overvejede at gå i seng. Det mindede mig om dengang jeg som barn besøgte min tante og min onkel på landet og det var tordenvejre – alle, fra mindste barn til ældste gårdskarl, blev vækket og sad i køkkenet til uvejret var drevet over, og min tante og køkkenpigen lavede tordenkaffe og satte brød og ost frem. Dengang havde jeg følt mig forkælet og forskræmt på én og samme tid. Det var spændende og usædvanligt at få lov at være oppe så sent og spise med de voksne, men også skræmmende når tordenen rumlede og bragede og de blege bratte glimt fra lynene fik ansigterne rundt om bordet til at tage sig hårde og fremmedartede ud.

Vi sad nu i salonen, Madame Vogler, Elise og jeg, og drak vores egen tordenkaffe mens vi ventede på at det menneskelige uvejr udenfor skulle stilne af. Hen ad klokken fire om morgenen lød der pludselig et drøn ganske tæt på, med en klirrende efterklang af glas der faldt til jorden.

“Hvad var det?” spurgte Elise angst.

“Jeg ved det ikke.” Jeg rejste mig, åbnede et af vinduerne og lænede mig ud for at kigge. I selve Karmelitergade var der intet at se, men ... var det røg jeg kunne lugte?

“Mademoiselle, pas nu på ...” Madame Vogler havde også rejst sig.

“Ja, ja.” Jo, det var røg, en anderledes røg end den sædvanlige fra kaminer og ildsteder – voldsom, sort og bitter, med en snert af syre. Og nu kunne jeg også se et genskær af ild gløde i ruderne nede for enden af gaden.

“Nogen har stukket ild til noget,” sagde jeg. “Henne i Rue Perrault.”

“Herre min gud,” sagde Madame Vogler stille. “Det er vel ikke et hus?”

“Måske er det bare et bål ...” foreslog jeg. Jeg var for ung til

at kunne huske Pariserkommunen men havde alligevel nogle slørede erindringsagtige billeder af barrikader og bål i gaderne, som min fantasi vel måtte have dannet ud fra de historier jeg havde hørt. I hvert fald forekom det mig at være noget der hørte sammen med vrede og optøjer og folkelig uro.

“Bare de ikke også tænder bål her ...” sagde Elise.

Der lød endnu et brag omme fra Rue Perrault, og med ét skyllede en menneskemængde omkring hjørnet og ned ad Karmelitergade. Vores smalle fredelige gade fyldtes brat af et filtret mørke. Det var ikke muligt at skelne den ene sortklædte skikkelse fra den anden, jeg så kun en sort menneskestrøm, glimtvist brudt af et par fakler, et bart hatteløst hoved her og der, et enkelt opadvendt ansigt med åben mund, som en druknende der gisper efter vejret.

“Find dem!” brølede en mund et sted i menneskestrømmen. “De skal fandeme ikke slippe fra os!”

Der blev buldret på døre – også vores. Jeg havde instinktivt trukket mig tilbage fra vinduet allerede, nu smækkede Madame Vogler vinduet i så brat at det peb i hasperne. Men jeg var blevet set, lod det til.

“Hallo!” brølede en anden røst dernede. “Luk op! Vi skal have fat i de mordere, nu!”

Min hjerterytmе røg i vejret, og jeg mærkede en bitter tørhed i munden. Hvilke mordere? Det var absurd. De kunne vel næppe forestille sig at vi husede nogen der havde med attentatet at gøre? Eller kunne de? Der var en galskab, en irrationel voldsomhed over råbene, faklerne, de tunge næver der dundrede ikke blot mod vores dør men mod døre og vinduer i hele gaden.

“Død over anarkisterne!” var der nogen der råbte. “Død over landsforræderne!”

Anarkister?

“Vi er da ikke anarkister ...” hviskede Elise. “Hvad er det de vil?”

“Jeg tror ikke specielt det er os de mener,” sagde jeg. “Jeg tror bare vi bor det forkerte sted ...” For det var gået op for mig at det

måske var selve kvarteret mændene dernede ville hævne sig på. Det var ikke et rent arbejderkvarter, der boede også håndværksmestre og bogholdere og andre mere borgerlige familier, men i de gamle smalle middelaldergader var huslejerne betragteligt lavere end langs boulevarderne i byens moderne centrum, kun nogle stenkast herfra, hvilket også var grunden til at min far og jeg boede her. Sandt var det da også at der i Rue des Maisonniers nogle gader borte lå en nedslidt bindingsværksejendom som husede en socialistisk forening med eget trykkeri, men vi havde nu aldrig tidligere oplevet fortrædeligheder af den grund.

Et fladt smæld gav genlyd mellem husmurene, og så endnu et. "Var det skud?" gispede Madame Vogler.

"Jeg er bange for det." Jeg håbede inderligt at Papa ikke hørte om urolighederne her, for så ville han utvivlsomt prøve på at komme hjem. Jeg kunne næsten ikke holde tanken ud. Skønt de frakturer han havde pådraget sig i foråret, var helet i et vist mål, kunne han stadig ikke gå uden at halte, og det forekom mig uafvendeligt at han i menneskemylderet dernede ville blive trampet ned og knækket som en visnen pind der bliver kørt over af et vognhjul.

Skud. Skønt jeg for Madame Voglers og Elises skyld forsøgte at bevare fatningen, var der gået et voldsomt og utvivlsomt synligt ryk igennem kroppen på mig både ved det første og ved det andet.

"Det er nok bare et eller andet brushoved der skyder op i luften," sagde jeg, formodentlig lidt for sent til at jeg fremstod så afslappet og naturlig som jeg ønskede det. Det var ikke så længe siden nogen havde skudt efter mig, bevidst og i den hensigt at ramme, og visse naturlige reflekser var fortsat vanskelige at beherske. Jeg vendte mig væk fra vinduet for at få ro på flugtimpulserne og fangede i stedet et blegt glimt i de franske døre der førte ud til den lille gårdhave min mor for mange år siden havde anlagt oven på det flade køkkentag.

Sekunder – nej, nok kun brøkdele af sekunder – fløj forbi

mens jeg prøvede at få det jeg havde set til at give mening. Var det blot lysene i stuen der havde dannet en besynderlig spejling? Eller måske en fugl eller et vildfarent stykke papir der var flagret derop på blæstens vinger?

Så kunne jeg ikke tilbageholde et skrig.

Et ansigt. Et blodigt ansigt lige uden for ruden, skærmet af to blodige hænder, en gabende, gispende mund, to stirrende øjne der var vildere end en afsindig hests.

Madame Vogler vendte sig og skreg også, men mere dæmpet. Man ville måske tro hun havde set en mus, ikke at hun var ved at blive overfaldet af en galning. Jeg tror hun genkendte ham næsten med det samme, trods blodet og det vilde blik. Jeg selv forstod først hvem det var nogle øjeblikke senere, da han bankede let på ruden med den ene hånd, forbløffende høfligt, omstændighederne taget i betragtning.

Det var Geraldo, opvasker og stikirenddrenge på Chez Louis, den lille bistro hvor min far og jeg sædvanligvis indtog vores aftensmåltid. Det var såmænd ikke mere end otte timer siden vi havde siddet i hver sin kurvestol under markisen og nydt en udmærket coq au vin.

“Herregud da,” udbrød Madame Vogler, og jeg lukkede skyndsomt havedøren op.

Geraldo nærmest faldt mig i armene.

“Tak,” stønnede han uklart og hvæsende. “Nådige madonna, tak.”

Det var nok ikke mig der var hans “nådige madonna”, men det var mig hans blik hang ved, næsten som om jeg rent faktisk var gået i forbøn for ham og havde løst ham af en hård skæbne.

“Hvad er der sket?” spurgte jeg. “Elise, hent forbindingskassen nede i laboratoriet. Er vandet stadig varmt?”

“Djævlé,” gispede den sårede unge mand. “De var som djævlé. Råbte, skreg ... kaldte os mordere, men det var jo dem der ville slå ihjel. Hvad har vi gjort? Det var ikke os der dræbte den stakels præsident.”

“Sæt Dem,” sagde jeg og fik ham anbragt i en stol så tæt på lampen som muligt. Der var så meget blod at det i første omgang var svært at afgøre skadens omfang, men det så ud til at det meste kom fra en læsion i panden, lige over venstre øjenbryn.

“Vi måtte flygte over taget,” sagde han. “Monsieur Marco gik tilbage da han havde hjulpet mig ned ad muren. Han tog en tørresnor fra et af lofterne ... jeg var så bange for den ville knække.”

“Hvor er Monsieur nu?” Marco var blevet indehaver af Chez Louis for nogle år siden og havde valgt at lade restauranten beholde det noget mere fransk klingende navn. Alligevel havde nogen åbenbart vidst at han havde italienske aner.

“Han blev. Han sagde ... han sagde han var nødt til at holde øje med restauranten.”

Det lød foruroligende, men der var ikke noget vi kunne gøre for vores trivelige lille cafévært nu, ud over at håbe og bede.

Da jeg fik vasket blodet væk, åbenbares en flænge der var næsten ni centimeter lang men heldigvis ikke så dyb.

“Den bør sys,” sagde jeg. “Vil De lade mig gøre det, eller vil De hellere vente på min far?”

Hans øjne fik igen noget af det opspilede udseende der havde gjort hans tilsynkomst så forskrækkende.

“Gør det ondt?” spurgte han.

Jeg tænkte mig hurtigt om. Vi havde en smule æter, men det var nok bedre og sikrere at anvende dinitrogenoxid.

“Har De hørt om lattergas?” spurgte jeg.

Han nikkede.

“Jeg var til en variété-forestilling engang,” sagde han. “I Napoli ...” Det var som om selv tanken på hans hjem svækkede ham yderligere, og hans barnligt fyldige læber begyndte at dirre. “Folk kunne betale for at komme op på scenen og prøve det, men det havde jeg ikke penge til ...”

“Under gassens indflydelse vil De ikke føle smerte,” forsikrede jeg ham. “De vil sandsynligvis blot finde mit syarbejde ganske

underholdende. Bagefter vil smerten være stærkt reduceret.”

“Så ... vil jeg være Dem taknemmelig hvis det kan ske hurtigt.”

Jeg tog ham med ned i laboratoriet. Synet af glaskolber, bunsenbrændere og vort bedagede mikroskop havde desværre ikke nogen beroligende virkning på ham, men det var langt lettere at opnå sterile omgivelser her hvor fliser, borde og gulv kunne sprittes af eller sprøjtes med karbol.

Jeg gjorde gasposen klar, fyldte et reagensglas med ammoniumnitrat og anbragte det over bunsenbrænderen. Gennem en vandfyldt gummislange boblede gassen op og fyldte posen lidt efter lidt.

“De må gerne sætte Dem der,” sagde jeg til min anspændte patient og pegede på det lange bord med zinkpladen; det var ikke første gang det havde gjort tjeneste som operationsleje. Geraldo satte sig lydigt, om end nervøst, op på bordet.

“De skal ånde ind gennem munden og ud gennem næsen,” sagde jeg og holdt gasposens mundstykke frem mod ham. “Kan De finde ud af det?”

Han nikkede. I nogle minutter var der ganske stille i laboratoriet mens vi alle fulgte Geraldos vejrtrækning. Hans koncentration om mundstykket og gasposen var så intens og skelende at det næsten virkede komisk, men der faldt synligt ro over ham med det samme. Jeg tror ikke det udelukkende var gassens virkning – det var som om selve det moment af kropsbeherskelse øvelsen involverede, virkede beroligende.

“De kan godt lægge Dem nu,” sagde jeg. “Men bliv ved med at trække vejret gennem posen.”

Han var allerede en smule påvirket og langsom. Elise og jeg måtte hjælpe ham med at få benene op på bordet, og Madame Vogler foldede et rent klæde sammen og placerede det under hans hoved.

“Elise,” sagde jeg. “Du må holde posen.”

Elise nikkede. Hun var efterhånden vant til at assistere ved forskellige nødindgreb, om end det var første gang hun over-

tog anæsthesien. Det plejede at være mit hverv når min far opererede hjemme.

Jeg syede flængen omhyggeligt, men hurtigt. Jo kortere bedøvelsen varede, jo mildere var eftervirkningerne. Geraldo lå og smånynnede mens jeg syede. Enkelte ord dukkede op af nynneriet indimellem, heldigvis på italiensk, for af Geraldos egen fnisen fornemmede jeg at gloserne muligvis ikke var aldeles stuerene.

“Tak,” sagde jeg til Elise og hendes mor da jeg var tilfreds med mit værk. “Luk vinduet op, så vi får lidt frisk luft herind.” Jeg tog den nu slunkne gaspose fra Elise. Hun gav en smule modvilligt slip.

“Må jeg ikke prøve?” spurgte hun. “Det siges det er sjovt.”

Jeg rystede på hovedet.

“Det har en medicinsk anvendelse. Uanset hvad Geraldo måtte have oplevet i varieté-teatret, så bør man ikke indånde det for morskabs skyld.”

Jeg forbandt såret med karbolgaze og følte mig ganske opløftet og tilfreds med resultatet af min indsats. Der var, følte jeg, gode chancer for at såret ville hele uden infektion og med kun et svagt ar.

Jeg havde været så opslugt at gadeuroen og bekymringen for min far var trådt i baggrunden. Nu trængte begge dele sig på igen. Gennem det åbne vindue kunne vi stadig høre råb og støj og klirren af glasskår, om end det lød fjernere henede end oppe i salonen.

Geraldo var holdt op med at synge. Han tog sig til panden, men jeg forhindrede ham i at røre ved forbindingen.

“Vent. Sæt Dem ikke op før De er klar,” formanede jeg.

Gassens virkning var ved at fortage sig, men helt sig selv var han endnu ikke.

“Mamma,” mumlede han på sit eget, bløde modersmål. “Jeg vil hjem ...”

Det kom han også, to dage senere, med formaning om at gå til en læge på tiendedagen og få stingene fjernet. Marco turde ikke beholde ham i byen, sådan som stemningen var. Men alt det er at foregribe begivenhedernes gang, for natten var måske nok ved at være ovre, men dagen var først lige begyndt.

25. Juni 1894

UD PÅ MORGENEN, da nattens uro var ved at dø hen, kom der besked fra hospitalet. Min far havde det godt, men var taget ud til Petite Napoli, som kvarteret mellem Pont d'Elise og Rue d'Artois kaldtes i folkemunde. Her boede en stor del af Varones italienske indvandrere, hvilket havde givet anledning til både gadekampe, overfald og ildspåsættelser. Jeg skulle ikke regne med at se ham før til aften.

“Skrækkeligt,” sagde Madame Vogler. “Sikke en rædselsfuld nat.”

Elise vovede sig ned for at se om der var morgenbrød at få. Hun vendte tilbage med fire daggamle croissanter, men rapporterede at Monsieur Margoli, vores lokale bager, regnede med at have friske briocher inden for en time.

“Det ser ud som om her har været krig,” sagde hun med blanke øjne. “Der lugter af røg og brandsod, og der er glasskår alle vegne.”

“Så du Monsieur Marco?”

“Nej,” sagde hun. “Men alle ruderne i restauranten var smadret, og de har slæbt stole og borde ud i gaden og brændt dem af.”

“Skrækkeligt,” gentog Madame Vogler. “Hvad er det for en verden ...”

Geraldo lå endnu oppe i min fars seng og sov, udmattet efter

de voldsomme oplevelser. Elise, Madame Vogler og jeg lavede te og spiste tørre fedtede croissanter med jordbærmarmelade.

Jeg havde netop skænket den anden kop te til mig selv da det bankede på døren – ikke en aggressiv buldren som den vi havde været udsat for den forudgående nat, men dog ganske autoritativt. Det var en træt midaldrende korporal fra gendarmeriet, der tydeligvis havde haft sit at se til – der manglede to knapper i uniformsjakken, og det ene ærme var sort af sod. Lidt længere nede ad gaden ventede en helt igennem civil droschekusk.

“Mademoiselle Karno? Kommissæren beder Dem og Deres far om at ledsage mig.”

Kommissæren var ikke politikommissær, men Varbourgs Commissaire des Mortes, den mand der havde det øverste ansvar for alle byens døde. Derfor spurgte jeg heller ikke hvad der var sket, men svarede blot at min far desværre lige nu var travlt optaget af de levende og ikke ville komme hjem foreløbig.

Manden gloede træt og irriteret på mig. Han ville bare have sit ærinde overstået, fornemmede jeg.

“Så må vi vel nøjes med Dem, Mademoiselle,” sagde han. “Hvis De vil være så venlig ...?”

En opgave der var halvt udført, var åbenbart bedre end slet ingenting.

Jeg vidste ikke rigtig om jeg skulle være taknemmelig for dagslyset eller ej. Hvis det stadig havde været nat, kunne det syn der mødte mig, vel have ansporet selv et rationelt gemyt som mit til at foruroliges over hvad der gemte sig i mørkets dybe skygger. Nu var alt klart. Hver eneste grusomme detalje fremstod som var den malet med den svælgende nøjagtighed hvormed visse af tidens kunstnere portrætterede nødstedte nøgne kvinder fra den græske mytologi.

Hun lå i en smal baggård, som benyttedes som oplagringsplads af en kulhandler. Et halvtag af blik løb langs den ene mur, og herunder stod mellem halvtreds og tres kulsække stablet i

rækker. Kulstøvet havde farvet muren aldeles sort, og også brostenene var dækket af en fedtet sodet masse så kun konturerne fortalte om belægningens beskaffenhed. Mod denne dystre baggrund fremstod kvindens henslængte lemmer alabasterhvide, og hårets dybe kobberglød var et brutalt farvechok, en enlig søanemone i et natsort hav.

Hendes skrøtter var krænget op om livet og ben og underliv blottet, og hun havde hverken strømper eller fodtøj på. Nogen havde tilføjet hende en halv snes lange voldsomme snitlæsioner i området mellem midjen og skridtet. Flere var så dybe at bughulen var skåret op og man kunne se en del af tyktarmen.

“Jeg beklager,” sagde Kommissæren lavmælt. “Det er ikke noget behageligt syn.”

Jeg satte pris på at han ikke tilføjede “for en ung kvinde”. Jeg kæmpede hårdt for at blive opfattet som min fars assistent, et professionelt menneske, der kun tilfældigvis var hunkøn og enogtyve år. Jeg vidste at Kommissæren respekterede min faglige kunnen, men han havde kendt mig siden jeg var en lille pige med fletninger og kaldte mig stadig “søde Madeleine” det meste af tiden. Hans beskytterinstinkter blev kun holdt i ave ved en viljesakt.

“Jeg vil være taknemmelig hvis De vil foretage de nødvendige in-situ-undersøgelser, Mademoiselle Karno,” sagde han, med en formalitet der var møntet på de tilstedeværende repræsentanter for gendarmeriet. “Vi vil gerne kunne føre hende til lighuset så hurtigt som det er forsvarligt, før boulevardpressen dukker op.”

“De har nok andet at tænke på i dag,” sagde jeg. “Men jeg skal skynde mig så meget som jeg kan.” Der stod allerede et mindre opløb ved porten, og de fleste af vinduerne over os var slået op på vid gab. I vindueskarmene hang både mænd i skjortærmer og seler, kvinder med udslået eller nødtørftigt opsat hår og endog adskillige måbende børn kun iført snotnæse og nat-skjorte. Havde dette været en normal mandag morgen, ville de fleste voksne have været på arbejde, men da fabrikker og værk-

steder og væverier var lukkede i dag på grund af præsidentmordet, havde vi en stor og interesseret tilskuerskare. Lykkeligvis spærrede halvtaget for en del af udsynet, men at der var sket en voldsom forbrydelse her i kulhandlerens gård ville ikke længe være nogen hemmelighed for Varbourgs brede befolkning.

Jeg åbnede min fars gamle reservetaske, der nu var min, pakkede termometret ud af transportæsken og foretog en indledende måling af lufttemperaturen. Natten havde ikke bragt megen kølighed med sig, og her i den stillestående luft mellem de høje sodsorte mure krøb kviksølvet stadig op på 33,1 grader celsius.

“Kommer fotografen?” spurgte jeg.

“Der er sendt bud.”

Trods denne besked tog jeg min egen tegneblok frem og begyndte at skitsere ligets placering – overkroppens bue hen over den væltede kulsæk, de leddeløse spredte ben, armene og de opkrængede skorter. Fotografier er et fantastisk objektivt vidnesbyrd der befordrer fremstillingen i enhver retssag, men mine egne skitser giver mig noget mere. De skærper min observationsevne og trænger følelserne i baggrunden, og senere hjælper de mig med at huske farver, dybde og detaljer som kameraets flade sort-hvide gengivelse ikke formår at genskabe.

Kommissæren ventede, tålmodig og tavs, mens min kulstift fløj over papiret. Først to generelle overbliksskitser, så detaljer: læsionerne, naturligvis, men også fødderne – nøgne, med strakt vrist – hænderne, ikke knugede, blot med svagt krummede fingre, samt ansigtet.

De voldsomme overgreb taget i betragtning ville man måske have forventet fordrejede ansigtstræk, opspilede øjne, vidåben mund. Det var ikke tilfældet.

Hendes øjne var lukkede. Jeg kunne end ikke ane en glitren under de tykke mørke øjenvipper. Trækkene var afslappede, næsten smilende, læberne kun let adskilte. Hun havde et klassisk ovalt madonna-ansigt, panden glat og høj, hagepartiet blødt

og feminint. Læberne var fyldige, kinderne runde. Til trods for lividiteten kunne man endnu ane den varme glød hendes teint havde haft da hun var i live, nu blot mere mat og gulnet, som papir der har ligget for længe i solen. Der var ingen mærker eller læsioner i ansigtet, ingen knækkede negle eller blodspor på hendes hænder. Fra livet og op var hun lydefri, fredfyldt, uden mén. Kontrasten til det opsprættede underliv var brutal.

Fotografen ankom, og jeg trådte tilbage for en stund så han kunne gøre sit arbejde. Varbourgs politi havde kun den samme, en yngre mand ved navn Aristide Gilbert. Han kunne ikke leve af politiopgaverne alene, men havde et portrætstudie i en sidegade til Rue Germain, hvor menigmand for en relativt beskeden sum kunne få sig selv og sin familie forevigt. Gilbert var ikke nogen kunstner på sit felt, ingen æstet. Han kunne ikke arrangere og sætte lys og trylle så fruene fik et glimt af egen falmet skønhed og limfabrikanten og murermesteren fremstod med en værdighed der antydede adelige aner. Han fotograferede det der var foran kameraet, hverken mere eller mindre. Han ville aldrig blive borgerskabets foretrukne portrættør, men hans politifotografier var teknisk upåklagelige.

“Mademoiselle Karno,” sagde han og lettede høfligt på bowlerhatten. “Deres far er her ikke?”

“Nej, desværre,” sagde jeg. “Han er optaget. Men Kommissæren vil gerne have liget bragt ind før ...” Jeg nikkede hen mod mylderet bag gitterporten.

“Det forstår jeg,” sagde han. “Er der noget særligt De ønsker jeg skal fotografere?”

“Læsionerne, selvfølgelig. Men også hænderne og ansigtet.”

Han nikkede og gik i gang med at montere sit apparat på trefoden.

Mens han arbejdede, gik jeg ned på hug og skrabe lidt i den klistrede blanding af kulstøv og almindeligt skarn og skidt som dækkede brostenene under os.

“Er der nogen fodaftryk?” spurgte jeg Kommissæren.

“Alt for mange,” sukkede han. “Om dagen færdes her ganske mange mennesker, og det er ikke muligt for os at skelne drabsmandens fra de øvrige.”

“Hendes fodsåler er helt rene,” sagde jeg. “Jeg tror jeg kan finde lidt tekstilfibre mellem tæerne, det er det hele. Og de vil sandsynligvis blot stamme fra hendes strømper.”

“Gør det alligevel,” sagde Kommissæren. “Hvis det skulle lykkes os at finde strømperne, kan vi måske på den måde bevise at det er hendes. Er hun blevet dræbt her?”

“Det er så godt som udelukket,” sagde jeg. “På grund af kulstøvet er det svært at afgøre præcis hvor meget blod her er, men ... ikke nok. Jeg er sikker på at ligpletterne vil fortælle samme historie når vi får hende klædt af.”

Der opstod en mindre tumult henne ved gitterlågen. En klar ung stemme skar gennem baggrundsstøjen af mumlende stemmer.

“Hr. Kommissær! Lad mig se hende!”

Kommissæren drejede skarpt hovedet, og jeg kunne se han genkendte den der havde råbt.

“Undskyld mig et øjeblik,” sagde han og gik hen mod porten. Lidt efter kom han tilbage, fulgt af en spurveunge af en ung pige, lille, let, med levende mørke øjne og sort hår og en krop der, bortset fra brysterne og en vis fylde over hofterne, kunne have været en elleveårigs. Hun gik ham næppe længere end til brystbenet.

“Lad mig se hende,” gentog hun. “Jeg må se om det er Rosalba!”

Da hun kom tættere på, bemærkede jeg at hun ikke var helt så ung som jeg først havde antaget, men på min egen alder eller måske endda et par år ældre. Hun var klædt i en blomstret bomuldskjole der understregede lillepigeproportionerne, og knapstøvlernes hæle var af særdeles beskeden højde. Det mørke hår var sat op i en enkel chignon, og hendes ansigt var stort set blottet for kosmetik – et let strejf af pudder over kinderne,

diagnosticerede jeg, det var det hele. Det var mest hofterne og de ganske fine smilerynker ved øjnene der afslørede at det ikke var en skolepige jeg stod over for.

“Vent et øjeblik,” sagde jeg. “Mademoiselle ...”

“Fleur,” sagde hun. “Jeg hedder bare Fleur.”

Det var først da det gik op for mig at hun sandsynligvis var prostitueret. De fleste unge kvinder ville have præsenteret sig ved efternavn, men mange af gadepigerne holdt sig til et fornavn eller et alias.

“Mademoiselle Fleur. De må vente endnu nogle minutter før vi kan lade Dem komme hen til liget.”

“Åh gud. Jeg bliver nødt til at vide det, kan De ikke se det?”

Hun var grå af sindsbevægelse, og der var tårespor på pudderkinderne.

“Om et øjeblik, Mademoiselle. Så snart vi er klar, det lover jeg Dem.”

Kommissæren rømmede sig og rakte hende sit lommeværk. Hun tog det, men stod så bare med det i hånden, som om hun ikke helt kunne gennemskue hvad hun skulle anvende det til.

Fotografen flyttede kameraet og dukkede ind under klædet. Jeg hørte klikket fra lukkemekanismen. Efter nogle sekunder kom hans overkrop og hoved til syne igen.

“Det var vist det,” sagde han. “Jeg kan have billederne klar i morgen.”

“Tak,” sagde Kommissæren lettere fraværende. “Madeleine, kan du ...” han slog vagt ud med hånden i retning af liget, og jeg nikkede. Jeg forstod. Ingen der havde kendt den unge kvinde med madonna-ansigtet i live, skulle se hende som hun var nu.

Jeg dukkede ind under halvtaget. Nu hvor vi havde fotografier af liget som det var blevet fundet, kunne jeg gøre to ting. Først målte jeg kropstemperaturen – 35,0 grader – og derefter trak jeg, med en vis taknemmelighed, skørterne ned så de dækkede både det blottede underliv og de forfærdelige læsioner. Der var

størknede brune pletter på underskørterne, men ikke så mange som man måske skulle tro. Jeg glattede den blå kjole så godt jeg kunne, men ellers var der ikke meget jeg kunne gøre for at mildne dødens udtryk.

“Værsågod, Mademoiselle.”

Nu da vi havde givet efter for hendes fordring, tøvede hun i nogle sekunder. Så nikkede hun med bleg beslutsomhed og kom hen til mig og liget. Genkendelsen var øjeblikkelig. Jeg kunne se det på hendes skuldre, på hele hendes spinkle krop. Hun skjulte underansigtet i hænderne mens de mørke øjne stadig tittede frem lige over fingrene.

“Åh Gud,” sagde hun. “Åh nej. Åh Gud.”

“Hvad hedder hun?” spurgte jeg blidt.

Hun sank og måtte rømme sig nogle gange.

“Rosalba,” sagde hun. “Rosalba Lombardi.”

“Italienerinde?”

“Ja. Fra Parma. Åh nej. Tror De ...? Er det derfor? Har nogen ... på grund af præsidenten ...?”

“Det er for tidligt at afgøre,” sagde jeg. Udelukke det kunne jeg ikke. Ikke når jeg tænkte på Monsieur Marcos smadrede ruder og Geraldo, der havde måttet flygte for sit liv.

Der gik en dyb rysten gennem hendes spinkle skuldre, efterfulgt af et voldsomt broddent hulk der kom helt nede fra mellemgulvet. Instinktivt lagde jeg en hånd på hendes skulder.

“Jeg er ked af det, Mademoiselle. Min dybeste medfølelse.” Jeg spurgte ikke om hun var en nær veninde eller måske en slægtning. Sorgen var åbenlys, og spørgsmålene ville snart hagle ned over hende fra politiets side. Der var ikke nogen grund til at jeg førte an.

“Vil De komme ned til lighuset senere?” spurgte jeg i stedet.

“Hvorfor?”

“For at underskrive en formel identifikationserklæring. Og for at hjælpe mig med at gennemgå hendes personlige ejendele og se om noget mangler.”

Hun nikkede. I en enkelt brat bevægelse lå hun på knæ ved siden af liget og gjorde mine til at ville tage den døde kvindes hånd. Da jeg bremsede hende, så hun forvirret op på mig.

“Ikke endnu,” sagde jeg. “Men De skal nok få lov at sige farvel senere.”